

Introitus: *Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině.* Efezským 2,19

Vy však jste ,rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu', abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Kdysi jste ,vůbec nebyli lid' (ř.: ,Ne-lid'), nyní však jste lid Boží; pro vás ,nebylo slitování' (ř.: byli jste ,Ne-slitování'), ale nyní jste došli slitování.

Milovaní, v tomto světě jste cizinci bez domovského práva. Prosím vás proto, zdržujte se sobeckých vášní, které vedou boj proti duši, a žijte vzorně mezi pohany; tak aby ti, kdo vás osočují jako zločince, prohlédli a za vaše dobré činy vzdali chválu Bohu ,v den navštívení'.

(1. list Petřův 2, 9-12)

Zastupitelská imunita

Každému lidskému společenství někdo předsedá. Volíme si vlády země, krajů i obcí a měst. Ve starém Izraeli zastupovali předáci lid před Hospodinem, dnes jsou to lidé, kteří zastupují celá společenství také před Bohem, ač jim to chudákům zastupitelům nedochází. Zosobněnou spravedlnost zaměnili radši za neosobní ústavu či další zákony. Cítí se zástupci práva, někdy říkají, že jsou zákonodárci. To jsou charakteristiky dost odvážné. Domáhají se imunity a složitě licitují o tom, zda by neměla být oslabena. Zajisté, že měla! A bude velice zajímavé, zda si skutečně zákonodárci zákonem oslabí svá zákonná práva na svou imunitu.

Zastupitelská povýšenost mne už dlouho plní skepsí. To dobré se našim zastupitelům všech úrovní povedlo spíše omylem. Zní mi v hlavě výtečná rozhlasová hra na motivy Čapkova Adama Stvořitele, kde si Adam a jeho Alter Ego osobují moc negace i tvoření. Nejsympatičtější z jejich tvorstva je Zmetek, který s kupou dětí žije v jeskyni; právě v jeho společenství ty dva potká to nejrozumnější, nejpřirozenější, ta největší lidská krása.

Pán Bůh si k předsedání v Izraelském národě vyvolil potomky Jákobova syna Léviho – bratry Mojžíše a Árona, zatížil je a jejich potomky nemajetností a obdaroval je svou službou. Tedy, nebyli to bezdomovci, to ne. Dostali domy, pastviny, pole, ale nic nebylo jejich. Vše měli jen svěřeno. Jejich posláním bylo sloužit Hospodinu. A to měli dělat dobře a z plných sil. Všim, co k běžnému životu potřebovali, pro ně byl Hospodin. Žili z požehnání a z milosti. Tak si měli přeložit a nazývat podíly z obětí, desátky z úrody či další požitky, které jim připadly.

Doba však přinesla jiný směr. Společnost dnes vedou ti nejbohatší a jejich potřeba udržet příjem předurčuje vůdcovskou službu. Nejde o nezištnou práci pro společenství, jde o funkci a její společenskou prestiž přetavenou do kontaktů a z nich pramenících požitků. Těžko by se jim zastupoval osobní Bůh, protože by se mu museli zodpovídat. Lépe se jim zastupuje ústava, kterou mohou ukecat a zákony, které mnohou změnit. Ostatně soudci jsou také jen ovlivnitelní lidé, takže jaký problém?! Navíc, imunita, kterou polobožští Adamovi synové mají a užívají, je zachráně ve zbytku případů. Budou velice překvapeni, když – jako každý z nás – budou i oni bez imunity jednou odpovídat před zcela osobním Bohem za výkon své funkce a za celý svůj život.

Křesťanům se připomíná, že svou vírou v Ježíše Krista patří mezi *královské kněžstvo*, oddělený lid. Nevadí, že nejsme syny Lévi. Všichni jsou bez ohledu na původ zasvěceni službě Bohu. Zasvětil nás náš Pán Ježíš. A nebyl to osud, ani šťastná náhoda. Bylo to tak, že si právě nás vybral a my mu na to kývli. (Mnoho lidí mu ještě na tu svobodu nekývlo, nevyšli z otroctví do svobody... Nemáte zájem právě teď?) Teď vidíme, že nás z otroctví vykoupil vlastní krví, vlastním nasazením. Už nejsme otroky Hříchu, jsme pro Ježíše Krista svobodní. A to velmi podobně, jako Izrael, když vyšel z Egypta, z otroctví, kde nikdo nebral ohled na názory jednotlivce a nařizovala se tvrdá služba bez mzdy. Izrael je teď na cestě do země zaslíbené, kde má každý šanci žít jako svobodný občan Božího království. Jak sebe a svou svobodu chápal tehdejší Izraelita, zejména příslušník kněžského rodu Lévi? A jaká nebezpečí čekají na *královské kněžstvo*, jak nás nazývá apoštol Petr ve čteném textu?

Kněžská nezávislost (Nádab a Abiu - Leviticus 10, 1nn)

Synové Áronovi a sám velekněz byli vysvěceni a odděleni ke službě Pánu Bohu. A hned poté dva ze čtyř synů, Nádab a Abiu, z nějakého důvodu nutili Hospodina, aby dělal to, co chtějí oni. Bez pozvání začali lézt Bohu do soukromí, přinesli mu vůni kadidla a mysleli si, že vysvěcení na kněze je jejich imunitou, se kterou si mohou dovolit cokoliv. Buď byli opilí vínem (viz Leviticus 10, 9), nebo svou úlohou. Možná přinesli jiný oheň z domácího ohniště (švestičky z naší zahrádky...) a nikoli z oltáře (viz Leviticus 16, 12) či chtěli Hospodinu přichystat lepší parfém (viz Exodus 30, 9 a 34-38). Nebo se jim prostě jen *chtělo* sloužit Hospodinu (viz Leviticus 16, 1). Ti dva muži za to zaplatili životem.

Královské kněžstvo je ve stejném nebezpečí. Svobodu si představují jako volnost k tomu, aby si dělali, co chtějí. Naprosto bez závazků. Naprosto bez pravidel. Bohu slouží jen tehdy, kdy se jim chce a vypadá to *sexy* nebo *cool*. Že jim hoří tváře nadšením alkoholu či jiných životabudičů, na to si bude muset Hospodin zvyknout. Hoří nadšením pro to či ono, jedno, že to není oheň probuzený Božím slovem. Oheň jako oheň. *Zahulí* Hospodinu také občas jinými vůněmi, jen ať si Bůh na nebesích zvyká. *Svět je jinej...* Pán Bůh takovou svobodomyšlnost nemůže nechat bez odpovědi. Nádab a Abiu zemřeli. Královské kněžstvo je také bez dechu. Umírá doslovně či jen padá do nečinnné tuposti.¹ Je na čase uznat, že jsme vinni, že jsme nic nezískali, že za námi nebylo ovoce, že jsme si dělali, co jsme chtěli, že jsme byli líní a svévolní. Dokud je ještě čas je třeba prosit Boha o smilování a vrátit se k poslušné službě bez výmyslů.

Kněžská demokracie (Korach + Rubenovci - Numeri 16, 1nn)

Kehatovci, potomci syna Jákobova syna Lévi, se dali dohromady s potomky nejstaršího syna Jákobova Rubena a měli za to, že se Mojžíš a Áron povyšují nad ostatní, jak nad bratry stejného kněžského rodu Lévi, tak nad prosté Izraelity. Kehatovec Korach posbíral slušnou opozici, když získal dvě stě padesát významných osobností a společně s nimi přednesl svou petici, která zní skutečně revolučně: „*Dost už! Vždyť celá pospolitost, všichni jsou svatí a Hospodin je uprostřed nich. Proč se povyšujete nad Hospodinovo shromáždění?!*“ (Numeri 16, 3) Korach tak rozdělil Izrael na svoje společenství (Numeri 16, 5) a na ty druhé, které buď chtěl svým samozvaným výpadem zachránit či jimi pohrdal.

Mojžíš reagoval tak, že *padl na tvář!* (Numeri 16, 4) Ten Mojžíš, který by službu na čele Izraele tak rád zabalil ještě dříve, než začala a pak mnohokrát s Hospodinem probíral, že by dělal všechno, jen kdyby jej odpovědnosti za lid Hospodin zbavil! Také proto se nebude Mojžíš sám hájit. On první být nechtěl! A podobně hájí i svého bratra: „*Co je Áron, že proti němu reptáte?*“ (Numeri 16, 11) Korach a jeho pospolitost se musí postavit před Hospodinem. Ten ukáže! Konec se dal čekat a je poučné dočíst až do konce 18. kapitoly knihy Numeri. Jisté je, že se Hospodin přiznal ke dvěma unaveným mužům, kteří se nepovyšovali, nýbrž byli povýšeni a zatíženi ke službě samotným Hospodinem. Jindy byl na ně dva přísnější, než na celý lid Izraele.² Mojžíš a Áron se nepotřebovali

1 Je to velmi podobně vyjádřeno při slovech apoštola Pavla o Večeři Páně v 1. dopisu Korintským, 11. kapitole, 26-30: „*Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete tento kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud on nepřijde. Kdo by tedy jedl tento chléb a pil kalich Páně nehodně, proviní se proti tělu a krvi Páně. Nechť každý sám sebe zkoumá, než tento chléb jí a z tohoto kalicha pije. Kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení. Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají.*“

2 Mojžíš a Áron neměli žádnou imunitu, tento text stojí sám o sobě za svůj výklad: „*Mojžíš tedy vzal hůl, která byla před Hospodinem, jak mu přikázal. I svolal Mojžíš s Áronem shromáždění před skalisko. Řekl jim: „Poslyšte, odbojníci! To vám z tohoto skaliska máme vyvést vodu?“ Nato Mojžíš pozdvihl ruku, dvakrát udeřil svou hólí do skaliska a vytryskl proud vody, takže se napila pospolitost i jejich dobytek. Hospodin však Mojžíšovi a Áronovi řekl: „Protože jste mi neuvěřili, když jste měli před syny Izraele dosvědčit mou svatost, neuvedete toto shromáždění do země, kterou jim dám.“ (Numeri 2, 9-12)*

před Korachem hájit. Nebyl to jejich boj, nebyla to jejich prestiž, nebyla to jejich moc.

Dnešní Královské kněžstvo tíhne k dělení Boží pospolitosti. Ziskává si souvěrce a odděluje je od ostatních. Vůdčí postavení bratří a sester chápe jako dobré koryto. Evangelium o stejné hodnotě jednoho i druhého – protože tak to je, že každý máme cenu Kristovy krve – chápe jako evangelium univerzální použitelnosti. Každý může být prezidentem, každý může být biskupem, každý může vést. *Demokracie* v antickém provedení dávala hlas všem rovně jen ve svém nejupadlejším období.³ Demokracie také není žádný Božský hlas! Je lépe, když vládne Bůh (teokracie) a všichni jsou ochotni naslouchat tomu, co je podle Něj moudré a dobré. A to všichni, to myslím vážně. Vždyť to mohli Korachovci dělat také, i když nebyli na vytouženém prvním místě jako Áron a Mojžíš. Jejich hlas by Hospodin slyšel, odpovídal by jim přes Árona a Mojžíše a mohli být spokojeni a dokonce vděční za práci předáků. Podle ovoce, které Pán Bůh dal vyrůst na Mojžíšově a Áronově lidském životě, se přece dá leccos poznat (viz Matoušovo evangelium 12, 33). Nakonec tím posledním, který dostal místo, byl zase jen ten Boží hlas. Ovšem byl to hlas hněvu. A pro Mojžíše a Árona to bylo velice bolestivé, protože zahynulo mnoho schopných lidí. A byl to Áron, nikdo jiný, jenž se vrhnul doprostřed lidu a bránil je vlastním tělem (viz Numeri 17, 13).

Jak vidíme, už podruhé se ukazuje, že jsme dostali svobodu dělat to, co je rozumné. Nemáme svobodu dělat si cokoli. A protože si paličatě prosazujeme hodnoty, metody, pozice a osobnosti, Pán Bůh nás soudí. Nesoudí jen ten vzbouřený lid, ale soudí i ty předáky, kteří se brání a svoji důstojnost hájí po lidsku. Proto je církev rozdělena tak, jak je. Kdyby se posuzovalo podle ovoce, mnozí by museli zmlknout, protože za nimi nic není. A mlčící by promlouvali, protože jejich práce nese a nesla ovoce..

Kněžská svévole (Chofní a Pinchas - 1. Samuelova 2, 12-17)

Levitům připadly přesně určené části obětí. Obětování bylo formou jateční činnosti. Maso poražené se společně jedlo a kněžím patřily kusy nad jiné kvalitní: hruď a pravá kýta (viz Leviticus 7, 31nn a Numeri 18, 18⁴). Jenže v Izraeli se ujal jiné pravidlo, ve kterém se objevuje neochota Izraele dělit se o to nejlepší: „*Co bychom mu dávali hruď a kýtu, jen ať si kněz sedne s námi a do kotle vrazí vidličku; Co nabere, to nabere...*“ Izrael posedlý strachem, aby snad nepřišel o svá práva, odmítal dát Levitům to, co jim patřilo z nařízení Hospodinova: „*No, představte si to neštěstí, ta bída! Ta nespravedlnost! My ani naše dětičky nikdy neochutnáme hruď a pravou kýtu! To budou mlsat kněžskou! Černoprdelníci!*“ To není jen český výmysl či evropská nechť proti duchovenskému stavu. To je prastará obava, aby ti nemakačenkové snad nedostávali více a lepší, než jim náleží. Aby na nás neparazitovali. Tedy, aby neměli víc, než jim náleží podle nás a podle toho, jak se nám líbí. Proto vznikají lidská nařízení a jsou stejně zruďná, ať je dělají pomatení farníci či zběsilí komunisté.

3 *Není jistě náhodou to, že v Aténách byla integrální součástí demokracie 'ostraka': 'ostraka' znamená doslova 'střep' a v politice pak znamenala to, že každý občan měl možnost jednou za rok napsat na něj jméno toho nejhoršího politika a že politik byl potom, pokud získal nejvíce takových odsudků, vyobcován. Proslulým příkladem uvedeného vyhnání byl Themistoklés navzdory tomu, že Aténám vyhrál válku nad Peršany a poskytl jim tak prostor k onomu úžasnému rozkvětu.* (Jan Payne, Lidovky 24. 6. 2010) S Janem Paynem nesouhlasím, protože hlas pro politika může působit stejně tak dobře, jako „křížkování“ a odmítání zlých politiků. Přesto kroužkování je rozumnější, protože směřuje dopředu a zohledňuje minulost. Ukáže se velmi brzo, že kroužkování stejně zvlčí, bude zpoplatněno a využíváno těmi nejhoršími. Jakmile se něco ukáže jako funkční, bude to zneužíváno a tím spíše by bylo i křížkování. *Ostrakizace* nepatří zrovna k výkvětu demokracie!

4 Ve zdánlivém rozporu s těmito texty je pak nařízení Dt 18,3, kde se mluví ještě o čelisti a slezině. Pravá kýta se dávala tomu, kdo vykonal oběť a vyléval krev před Hospodinem, proto se tu nezmiňuje. Deuteronomium nám podává zprávu o tom, jak vypadaly poměry v židovstvu před babylonským zajetím, jak se vše posouvalo od Hospodinových nařízení pryč.

Chápal bych Chofního a Pinchase, že jim tohle svinstvo nebylo po chuti. Nemohu je ale hájit v tom, co dělali na obranu. Přicházeli s násilím a mocí, aby si vzali to, co se jim chtělo. Ještě před tím, než byl spálen tuk na oltáři, už porcovali podle svojí chuti a brali si svůj podíl násilím. I kdyby si brali hrudí a pravou kýtu, shazovali tím kněžský stav a jeho důstojnost. Měli to Izraeli nechat, aby si to nacpal do chřtánu, protože když někdo nechce požehnání Boží pramenící z poslušnosti, nemá mu být vnucována násilím poslušnost a tedy ani to požehnání z něho plynoucí.

Chofní a Pinchas však propadli svévoli. Měli dojem, že úpadek celé pospolitosti nesmí být příčinou jejich nouze a drali se o svá práva. Dokonce si dovolovali zavádět chrámovou prostituci a urvat si nejen maso od obětí, ale i ženské podle své chuti (1. Samuelova 2, 22). Nevolali k Hospodinu ani oni a ani jejich otec. Nešli napřed před národem a nedělali pokání. Vše nechali na tom malém mrněti – Samuelovi (1. Samuelova 2, 18). Jenže Hospodinem, jeho oběťmi a slávou se pohrdat nemá a nesmí. Oba muži i jejich otec končí velice neslavně a hlavně předčasně.

Královské kněžstvo dneška může mít také chmury, protože mívá dojem, že Hospodin mlčí. Mohou si bratři a sestry v křesťanských pospolitostech zavádět svá nařízení a svoje způsoby, jak se domáhat práva. Lepší je však Boží péče, ke které se smíme odvolávat. Jisté je, že jsme to nechali na tom mrněti, na Ježíšovi. Pro nás přišel a Pánu Bohu sloužil s důvěrou, že se o něj postará, ač neměl kam by hlavu složil⁵. On nám dokázal, že Pán Bůh nemlčí, dokázal, že je možné doufat a věřit a být obstarán samotným Hospodinem. Když někdo požehnání nechtěl, nevnucoval mu jej a nedožadoval se péče od lidí. Když někdo pochopil, že je dobré dávat, jeho štědrosti rád užíval a požehnání přinášel. Nepotřeboval diskutovat o tom, zda Boží nařízení platí nebo neplatí.

Vypočítali jsme tři kněžské hříchy, našli jsme v nich jakousi dobře známou, ale nedůvěryhodnou *zastupitelskou imunitu*, která je důvodem k Božím soudům a trestům. Můžeme se těch hříchů vyvarovat. A naopak, můžeme své kněžské povolání rozvinout v plné šíři. Pán Bůh mluvit nepřestal a chce, abychom mu vděčně sloužili! Postará se o nás!

Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratří. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým. Vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého! Chci říci: Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost (Galatským 5, 13n a 16)

5 Přesně: „Jeden zákoník přišel a řekl mu: „Mistře, budu tě následovat, kamkoli půjdeš.“ Ale Ježíš mu odpověděl: „Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.“ (Matoušovo evangelium 8, 19-20) Neměl svoje vlastnictví stejně, jako Levité. Nic mu tady na tom světě nepatřilo, na rozdíl od Herodů na které narážel – výrazem o liškách. Neznamená to ovšem, že spal pod širákem.